

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 10Csp/25/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8125200951
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Sedláková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:8125200951.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Michaelou Sedlákovou v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., právne zastúpená D. E. F., advokátom, so sídlom G. XX, XXX XX C., proti žalovanému: H. I. J., K., skrátený názov: H., K., L.: XX XXX XXX, so sídlom B. M. X, XXX XX J., právne zastúpenému N. O., P., advokátskou kanceláriou, so sídlom C. X, XXX XX J., L.: XX XXX XXX, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že zmluvné podmienky uvedené v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, reg. číslo: XXXXXXXXXXXXXXXX, z 16.05.2005, a to v Článku I., Základné podmienky, v Časti Poplatky platné ku dňu uzavretia tejto zmluvy, v znení:

„Poplatok za poskytnutie úveru: 750 Sk

Poplatok za I. upomienku: 200 Sk

Poplatok za každú ďalšiu upomienku: 1000 Sk

Poplatok za vedenie úverového účtu: 40 Sk / mesačne.“, sú neprijateľné zmluvné podmienky.

II. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, Reg. číslo: XXXXXXXXXXXXXXXX, z 16.05.2005, a to v čl. II. bod 2. v znení: „Dlžník potvrdzuje, že bol oboznámený s Obchodnými podmienkami, ktoré sú súčasťou úverovej zmluvy, s obsahom ktorých súhlasí a ktoré súčasne prevzal spolu s úverovou zmluvou.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, Reg. číslo: XXXXXXXXXXXXXXXX, z 16.05.2005, a to v čl. II. bod 4. v znení: „Podpisom tejto zmluvy dlžník vyhlasuje, že nie je / nie sú osobou s osobitným vzťahom k banke podľa § 35 ods. 4 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“). V prípade zistenia nepravdivosti tohto vyhlásenia si je dlžník vedomý toho, že úver sa stáva okamžite splatný vrátane príslušenstva, a to dňom keď sa banka dozvedela o nepravdivosti tohto údaju v súlade s § 35 ods. 1 zákona o bankách.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, Reg. číslo: XXXXXXXXXXXXXXXX, z 16.05.2005, a to v čl. II. bod 5. v znení: „Banka uzavretím tejto zmluvy navrhuje, aby prípadné spory vzniknuté z tohto obchodu boli rozhodnuté prednostne v rozhodcovskom konaní Stálym rozhodcovským súdom Asociácie bánk v zmysle zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku. Dlžník vyjadruje súhlas s návrhom banky na riešenie sporov stálym rozhodcovským súdom.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, reg. číslo: XXXXXXXXXXXXXXXX, z 16.05.2005, a to v čl. II. bod 6. v znení: „Podpisom tejto zmluvy dlžník výslovne súhlasí v prípade, ak nesplní svoj záväzok splácať úver v stanovených termínoch mesačných splátok, resp. v stanovenej lehote splatnosti úveru podľa tejto úverovej zmluvy, aby banka bola oprávnená požadovať od zamestnávateľa dlžníka vykonávať zrážky zo mzdy až do doby úplného splatenia všetkých pohľadávok banky voči dlžníkovi. Výška zrážok zo mzdy bude zodpovedať výške mesačných splátok

úveru podľa tejto úverovej zmluvy, pričom zrážky zo mzdy nemôžu byť vyššie ako zrážky pri výkone rozhodnutia stanovené osobitným predpisom. Pre účely uplatnenia výkonu zrážok zo mzdy je táto úverová zmluva súčasne aj Dohodou o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VI. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, reg. číslo: XXXXXXXXXXXXXXXX, z 16.05.2005, a to v čl. II. bod 8. v znení: „Podpisom tejto zmluvy dlžník súhlasí, aby banka v zmysle zákona o ochrane osobných údajov poskytla jeho osobné údaje a informácie, ktoré tvoria alebo sú chránené bankovým tajomstvom (ďalej len „údaje a informácie“) svojej ovládajúcej osobe, spoločnosti Banca Intesa, Miláno, Taliansko, dcérskym spoločnostiam VÚB, a.s. a spoločnostiam patriacim do skupiny s úzkymi väzbami v zmysle č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov vrátane spoločnosti SLOVENSKÁ POŽIČOVŇA, a.s., Consumer Finance Holding, a.s., za účelom interného výkazníctva, zvýšenia kvality služieb pre dlžníka a ponuky služieb a produktov spoločnosti patriacich do skupiny s úzkymi väzbami k banke, a to v rozsahu údajov uvedených v tejto zmluve na dobu 10 rokov od vyporiadania záväzkového vzťahu vzniknutého z tejto zmluvy medzi dlžníkom a bankou, pričom dlžník je oprávnený odvolať svoj súhlas najskôr po jednom roku od zániku predmetného záväzkového vzťahu, a to písomným oznámením doručeným na pobočku VÚB, a.s., v ktorej má otvorený svoj bežný účet. Podpisom tejto zmluvy dlžník potvrdzuje dobrovoľnosť tohto súhlasu.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VII. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

O d ô v o d n e n i e

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenu súdu dňa 10.02.2025 domáhala určenia neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky č. 005246601160505 zo dňa 16.05.2005, a to v článku I., Základné podmienky, v Časti Poplatky; v čl. II. bod 2.; v čl. II, bod 4.; čl. II, bod 5; čl. II., bod 6.; čl. II, bod 8. poukazujúc na to, že neprijateľnosť predmetných, ako aj obdobných zmluvných podmienok bola už judikovaná.

2. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že podľa jeho názoru ide len o umelo vykonštruovaný súdny spor, ktorý žiadnym spôsobom neslúži na ochranu spotrebiteľských práv. Zjavné zneužitie práva nemá požívať právnu ochranu, a preto by mala byť takáto žaloba zamietnutá. Po splatení úveru nemôže podľa neho existovať akýkoľvek, nieto ešte naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok. V tejto súvislosti žalovaný poukazuje na Návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 Ústavy Slovenskej republiky na Ústavnom súde SR, ktorý podal Okresný súd Prešov, pod sp. zn. 13Csp/55/2022 dňa 21.10.2024 (ďalej len „návrh“). V danom prípade bola zmluva uzatvorená ešte v roku 2005. Žalobca tak po viac ako 19 rokoch od uzatvorenia zmluvy napáda aj viacero zmluvných podmienok, ktoré voči nemu ani vôbec neboli aplikované. K splateniu úveru pritom došlo pred viac ako 10 rokmi pred podaním žaloby. Zároveň právna úprava v tom čase takéto zmluvné podmienky nepovažovala (a ani rozhodovacia prax iných súdov) ani teraz dané zmluvné podmienky nepovažuje za neprijateľné. Vo vzťahu k neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v článku I. Základné podmienky, v časti Poplatky, uvádza, že všetky poplatky a náklady súvisiace s úverom boli dohodnuté v zmluve, t. j. žalobca svojím podpisom na zmluve s takýmito podmienkami, za ktorých žalovaný je ochotný vstúpiť do zmluvného vzťahu, súhlasil. Všetky poplatky sú pritom zreteľne a transparentne uvedené priamo v zmluve. V danom prípade žalobca nepreukázal, že by si žalovaný voči nemu jednotlivé poplatky vôbec uplatňoval. Pritom však treba brať zreteľ na to, že poplatky či náklady úveru predstavujú zmluvné ustanovenia, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, a preto sú podľa názoru žalovaného vylúčené zo súdneho prieskumu neprijateľných podmienok. Časť zmluvy o úvere upravujúca poplatky za upomienky vzhľadom na uvedené nemôže byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ide o štandardné ustanovenie, ktoré je súčasťou absolútnej väčšiny úverových zmlúv na bankovom trhu. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku v čl. II., bod 2., žalovaný uvádza, že mu zo žaloby žalobcu nie je zrejmé, ako by mohli tieto ustanovenia zmluvy na žalobcu akokoľvek prenášať dôkazné bremeno. Predmetným zmluvným ustanovením sa neukladá žalobcovi ako spotrebiteľovi žiadna povinnosť niesť

dôkazné bremeno. Žalovanému nie je zrejmé, akým iným spôsobom by mal veriteľ pri uzatvorení zmluvy overiť či dlžník - spotrebiteľ všetkému buď v zmluve alebo v obchodných podmienkach, či cenníku porozumel. V prípade, ak by uvedené zmluvné ustanovenia v zmluve absentovali, veriteľ by predsa stratil akýkoľvek dôkaz o tom, že spotrebiteľ bol naozaj s obchodnými podmienkami a cenníkom oboznámený, že s nimi súhlasí, že ich prevzal alebo mu boli zaslané. Ak by súd ustanovil, že takéto zmluvné ustanovenia považuje za neprijateľné zmluvné podmienky, veriteľa by tak dostal do situácie, kedy by nevedel oboznámenie a odovzdanie akýchkoľvek dokumentov spotrebiteľovi riadne preukázať. Takéto zmluvné ustanovenie je štandardnou súčasťou všetkých spotrebiteľských zmlúv a je plne akceptované všeobecnými súdmi Slovenskej republiky (vrátane krajských súdov a rovnako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky). Toto ustanovenie na spotrebiteľa neprenáša dôkazné bremeno. Preukázanie oboznámenia ostáva na dodávateľovi a dôkazom je práve podpis spotrebiteľa, ktorého jedinou predzmluvnou povinnosťou bolo podrobne sa oboznámiť s jednotlivými ustanoveniami zmluvy. Priemerný a zodpovedný spotrebiteľ, ktorému prináleží súdna ochrana by určite nekonal absolútne ľahostajne a zmluvu nepodpísal bez podrobného oboznámenia sa so všetkými jej súčasťami, ktoré sú v zmluve jasne a zrozumiteľne označené. Žalovaný taktiež považuje za potrebné podotknúť, že žiadna norma spotrebiteľského práva Slovenskej republiky alebo Európskej únie nevyžaduje, aby spotrebiteľská zmluva bola vyhotovená ako jediný dokument, resp. aby každá časť takého dokumentu bola osobitne podpísaná. V zmysle vyššie uvedeného má žalovaný za to, že uvedené ustanovenie nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a predmetné ustanovenie tak nemôže byť považované za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalobca ďalej v podanej žalobe označil za neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v článku II., bod 4. Žalovaný má za to, že zmluvná podmienka je v súlade so ZoB platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy a je maximálne neprípustné, aby bola vyhlásená za neprijateľnú, keďže žalovaný plne rešpektoval dikciu zákona, ktorú pretavil do zmluvy. Bez potvrdenia zo strany klienta teda banka nemá reálnu možnosť overiť, či klient nemá osobitný vzťah k banke. Banka samozrejme nevedie evidenciu členov štatutárnych orgánov inej banky, vedúcich pobočky iných bánk, evidenciu blízkych osôb vedúcich zamestnancov banky a podobne. Nie je teda objektívne možné posúdiť existenciu osobitného vzťahu klienta k banke a splniť tak zákonnú povinnosť inak, ako na základe aplikácie tejto zmluvnej podmienky. Uvedené zmluvné ustanovenie je teda zákonnou obsahovou náležitosťou Zmluvy, a teda nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Žalobca tvrdí, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka v OP v článku II. Bod 5. Žalovaný zastáva názor, že v čase uzavretia zmluvy o úvere nebolo v OZ či inom predpise zakotvené žiadne ustanovenie, z ktorého by mohol plynúť záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky. Prípadne spory z uzatvorenej zmluvy bolo možné riešiť tak pred všeobecným súdom, ako aj pred rozhodcovským súdom (k čomu v priebehu trvania úverového vzťahu ani nedošlo). Okrem vyššie uvedeného je však nutné na tomto mieste zo strany žalovaného tiež uviesť, že „staré“ rozhodcovské doložky už dlhšiu dobu neuplatňujú. Žalobca ďalej tvrdí, že Zmluva obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, uvedenú v časti II., bod 6. Žalovaný má za to, že dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje legálny zabezpečovací inštitút podľa ust. § 551 OZ, pri výkone ktorého zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia (napr. podľa Exekučného poriadku). Právnym poriadkom aprobovaný a v OZ explicitne zakotvený zabezpečovací inštitút už podľa svojej povahy ani nemôže byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou (zabezpečovací inštitút zabezpečuje akcesoricky povinnosti z hlavného záväzkového vzťahu – zabezpečovací inštitút preto nemôže byť neprijateľnou podmienkou). Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá v súlade s ustanoveniami OZ, pričom zabezpečenie záväzku spotrebiteľa formou dohody o zrážkach zo mzdy v čase uzavretia Zmluvy OZ ani iné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa nezakazovali. Vo vzťahu k neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v čl. II, bod 6, žalovaný uviedol, že spracúvanie osobných údajov na účel interného výkazníctva je preto podľa názoru žalovaného plne legitímne, keďže explicitne vyplýva zo samotného zákona platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Žalovaný zdôraznil, že dĺžka súhlasu na spracovanie osobných údajov na 10 rokov je nepochybne dôvodná. Banka má povinnosť minimálne po dobu 5 rokov uchovávať všetky doklady o uskutočnených obchodoch. Žalovaný používa 10 ročnú archivačnú dobu, nakoľko táto sa osvedčila praxou. S poukazom na uvedené žalovaný zastáva názor, že ani jedno z vyššie uvedených ustanovení zmluvy nie je možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Zároveň žalovaný považuje za výkon práv žalobcu v absolútnom rozpore s dobrými mravmi, keď Zmluva bola uzatvorená dňa 16.05.2005, pričom žalobca sa domáha v súdnom konaní určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok žalobou po viac ako 19 rokoch od uzavretia Zmluvy. Z týchto dôvodov má súd žalobu zamietnuť ako nedôvodnú. Žalovaný touto cestou tiež napáda spôsob uplatnenia trov žalobcom.

3. Žalobkyňa v replike poukázala na to, že pokiaľ žalovaná poukazuje na návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 Ústavy SR na ÚS SR, ktorý podal OS Prešov pod sp. zn. 13Csp/55/2022 dňa 21.1.2024, ktorý sa týka konania o súlade ust. § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý sa viedol na ÚS SR pod evidenčným číslom spisu Rvp 3053/2024, tak poukazujú na to, že táto argumentácia zo strany žalovanej je bezpredmetná, keďže Ústavný súd SR na neverejnom zasadnutí pléna Ústavného súdu SR 26. februára 2025 rozhodol vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 5/2025 tak, že návrh odmietol. Žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok podali v súčasnej dobe, kedy sa dozvedeli o tom, že zmluvy žalovanej obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky. Zároveň poukazujú na to, že nie je dôležité či si dodávateľ voči spotrebiteľovi uplatnil nároky zo zmluvných podmienok, stačí len to, že zmluva, ktorú uzavrel dodávateľ so spotrebiteľom obsahuje zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa. Odpoveď na námietky žalovanej dáva rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017, z 30.01.2019 a uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 124/2020, z 15.04.2020, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť banky proti rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017. Čo sa týka namietaných NZP, ide o neprijateľné zmluvné podmienky používané žalovanou, ako aj inými dodávateľmi bankového alebo nebankového spektra. Spotrebiteľská zmluva uzatvorená medzi nimi a žalovanou má bezpochyby tzv. formulárový charakter. Čo sa týka neprijateľnosti predmetných zmluvných podmienok, tak pre súdennú vec je rozhodujúce, aby existovalo hoci aj len jedno právoplatné rozhodnutie, ktoré určuje predmetnú zmluvnú podmienku za neprijateľnú a teda absolútne neplatnú. Dôkazné bremeno znáša žalovaná a preto ako dodávateľ je povinná preukázať, že zmluvné ustanovenie bolo dojednané individuálne. Žalovaná však zatiaľ nijakým spôsobom nepreukázala, že so nimi bol vedený kontraktálny proces vo vzťahu k namietaným zmluvným podmienkam. Poukazujú na ust. § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2018, podľa ktorého spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, alebo určenia bezúčročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru. Nemali by preto už byť žiadne pochybnosti o tom, že od 01.01.2018 sa môže spotrebiteľ pred súdom domáhať určenia bezúčročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ako aj neprijateľnosti zmluvných podmienok. Pre úplnosť však je potrebné zdôrazniť, že určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky malo oporu v zákone aj pred 01.01.2018 v zmysle ust. § 137 CSP, § 298 CSP a zákona č. 250/2007 Z.z.. Na podporu svojej argumentácie poukazujú na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6Cdo/27/2018, 6Cdo/127/2017, 6 Ndc/20/2016, 3Ndc/1/2017. Rovnaký názor prípustnosti a nutnosti rozhodovania o „sólo žalobách“ na určovanie neprijateľnosti zmluvných podmienok vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 4Cdo/148/2017, ako aj 6Cdo/27/2018.

4. Žalovaný v duplike uviedol, že nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal, že by zmluvné ustanovenia boli so žalobcom individuálne dojednané, a to s poukazom na to, že súdu bola predložená Zmluva, ktorá obsahuje podpis žalobcu, čo jasne, zreteľne a zrozumiteľne preukazuje, že žalobca s uvedenými ustanoveniami bol oboznámený a súhlasil s nimi, v opačnom prípade, by predsa Zmluvu nepodpísal – je logické, že ak spotrebiteľ respektíve akákoľvek osoba s určitými ustanoveniami nesúhlasí, nepodpíše dokument, ktorým sa zaväzuje na ich plnenie a dodržiavanie. Žalovaný má tak za to, že podpisom žalobcu na Zmluve práve preukázal súhlas s ustanoveniami a práve žalobca je ten, ktorý v konaní nepreukázal, že by s namietanými ustanoveniami pri uzatváraní Zmluvy nesúhlasil v takom rozsahu, že by Zmluvu ani len nepodpísal.

5. Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, a to vyjadreniami strán sporu, Zmluvou o poskytnutí flexipôžičky, ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

6. Žalobkyňa so žalovaným uzavreli dňa 16.05.2005 formulárovú Zmluvu o poskytnutí flexipôžičky č. 005246601160505 (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 31.000 Sk s dohodnutou mesačnou splátkou vo výške 802,45 Sk, s počtom splátok 60, RPMN 10,60 %.

7. Zo Zmluvy v článku I. Základné podmienky, v Časti Poplatky vyplýva:

„Poplatok za poskytnutie úveru: 750 Sk

Poplatok za I. upomienku: 200 Sk

Poplatok za každú ďalšiu upomienku: 1000 Sk

Poplatok za vedenie úverového účtu: 40 Sk / mesačne.“

8. Zo Zmluvy v čl. II. bod 2. vyplýva: „Dlžník potvrdzuje, že bol oboznámený s Obchodnými podmienkami, ktoré sú súčasťou úverovej zmluvy, s obsahom ktorých súhlasí a ktoré súčasne prevzal spolu s úverovou zmluvou.“

9. Zo zmluvy v čl. II. bod 4. plynie: „Podpisom tejto zmluvy dlžník vyhlasuje, že nie je / nie sú osobou s osobitným vzťahom k banke podľa § 35 ods. 4 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“). V prípade zistenia nepravdivosti tohto vyhlásenia si je dlžník vedomý toho, že úver sa stáva okamžite splatný vrátane príslušenstva, a to dňom keď sa banka dozvedela o nepravdivosti tohto údaju v súlade s § 35 ods. 1 zákona o bankách.“

10. V Zmluve v čl. II. bod 5. sa uvádza: „Banka uzavretím tejto zmluvy navrhuje, aby prípadné spory vzniknuté z tohto obchodu boli rozhodnuté prednostne v rozhodcovskom konaní Stálym rozhodcovským súdom Asociácie bánk v zmysle zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku. Dlžník vyjadruje súhlas s návrhom banky na riešenie sporov stálym rozhodcovským súdom.“

11. V Zmluve v čl. II. bod 6. je upravená zmluvná podmienka v znení: „Podpisom tejto zmluvy dlžník výslovne súhlasí v prípade, ak nespĺní svoj záväzok splácať úver v stanovených termínoch mesačných splátok, resp. v stanovenej lehote splatnosti úveru podľa tejto úverovej zmluvy, aby banka bola oprávnená požadovať od zamestnávateľa dlžníka vykonávať zrážky zo mzdy až do doby úplného splatenia všetkých pohľadávok banky voči dlžníkovi. Výška zrážok zo mzdy bude zodpovedať výške mesačných splátok úveru podľa tejto úverovej zmluvy, pričom zrážky zo mzdy nemôžu byť vyššie ako zrážky pri výkone rozhodnutia stanovene osobitným predpisom. Pre účely uplatnenia výkonu zrážok zo mzdy je táto úverová zmluva súčasne aj Dohodou o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka.“

12. V Zmluve v čl. II. bod 8. je upravená zmluvná podmienka v znení: „Podpisom tejto zmluvy dlžník súhlasí, aby banka v zmysle zákona o ochrane osobných údajov poskytla jeho osobné údaje a informácie, ktoré tvoria alebo sú chránené bankovým tajomstvom (ďalej len „údaje a informácie“) svojej ovládajúcej osobe, spoločnosti J. L., B., Q., dcérskym spoločnostiam VÚB, a.s. a spoločnostiam patriacim do skupiny s úzkymi väzbami v zmysle č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov vrátane spoločnosti SLOVENSKÁ POŽIČOVŇA, a.s., Consumer Finance Holding, a.s., za účelom interného výkazníctva, zvýšenia kvality služieb pre dlžníka a ponuky služieb a produktov spoločnosti patriacich do skupiny s úzkymi väzbami k banke, a to v rozsahu údajov uvedených v tejto zmluve na dobu 10 rokov od vyporiadania záväzkového vzťahu vzniknutého z tejto zmluvy medzi dlžníkom a bankou, pričom dlžník je oprávnený odvolať svoj súhlas najskôr po jednom roku od zániku predmetného záväzkového vzťahu, a to písomným oznámením doručeným na pobočku VÚB, a.s., v ktorej má otvorený svoj bežný účet. Podpisom tejto zmluvy dlžník potvrdzuje dobrovoľnosť tohto súhlasu.“

13. Zistený skutkový stav takto právne posúdil:

14. Podľa § 52 ods. 1 - 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.05.2005 do 30.06.2005 (ďalej len „OZ“), Spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 53 ods. 1, 4 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

16. Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ § 54 zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

17. Podľa § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení od 01.04.2002 do 30.06.2006 (ďalej len „ZoSÚ“), na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

18. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinného do 30.06.2024, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

19. Podľa § 298 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

20. Podľa § 298 ods. 2 CSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

21. Žaloba o určenie neprijateľných zmluvných podmienok je žalobou podľa § 137 písm. d) CSP. Oprávnenie na jej podanie má spotrebiteľ s poukazom na § 3 ods. 3, 5 vetu prvú zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a tiež § 298 CSP.

22. Zákon č. 250/2007 Z.z. síce bol zrušený od 1.7.2024 a nahradený zákonom č. 108/2024 Z.z., ale vzhľadom na prechodné ustanovenie § 53 ods. 1 sa na posúdenie uplatneného nároku použije predchádzajúci právny predpis, teda zákon 250/2007 Z.z.

23. Podanou žalobou sa teda žalobcovia môžu domáhať určenia neprijateľných zmluvných podmienok zo zmluvy, a to bez potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu. V zmysle § 137 písm. c) CSP, podľa ktorého žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného právneho predpisu. Týmto osobitným predpisom je zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 30.06.2024, ktorý v § 3 ods. 3 a 5 umožňuje spotrebiteľovi proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonmi domáhať sa proti porušiteľovi na súde ochrany svojho práva, pričom má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 27/2018).

24. Žaloba o určenie neprijateľných zmluvných podmienok je teda procesne prípustná aj v individuálnom spotrebiteľskom spore, pričom v tejto súvislosti súd poukazuje aj na závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu SR 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, ktorý uviedol, že zánik záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy nemá právny význam, opačný názor by znamenal odňatie možnosti spotrebiteľovi domáhať sa práva na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde, čo odporuje článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj smernici Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. V prípade žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa dovolacieho súdu ide o osobitný druh žaloby spotrebiteľa s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, 4, 5, § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.). V prípade takejto žaloby preto podľa Najvyššieho súdu nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Cieľom žaloby nie je len to, aby individuálny spotrebiteľ bol chránený pred záväzkom voči nekalej podmienke uvedenej v spotrebiteľskej zmluve, ale obsahom je aj povinnosť dodávateľa nepoužívať ďalej nečestnú zmluvnú podmienku. Účelom žaloby je aj pôsobiť ako „odstrašujúci“ prostriedok voči dodávateľom so zámerom predchádzať nečestným zmluvným podmienkam. Okrem toho právoplatný rozsudok, ktorým súd vo výroku určí neprijateľnosť zmluvnej podmienky, nebude len vnútornou satisfakciou pre spotrebiteľa, ale sa ním zároveň vytvára zákonný predpoklad pre uplatnenie sankcie voči dodávateľovi za to, že porušil svoju zákonnú povinnosť a to v podobe práva spotrebiteľa na primerané finančné zadost'učinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Totožný právny záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.3.2019.

25. Zároveň z rozhodnutia Ústavného súdu SR pod sp. zn. III. ÚS 124/2020 vyplýva, že zmluvnú podmienku, ktorá bola súdom vyhlásená za nekalú treba v zásade chápať tak, že nikdy neexistovala, takže nemôže voči spotrebiteľovi vyvolávať účinky. Určenie nekalej povahy tejto podmienky súdnym rozhodnutím musí v zásade viesť k navráteniu jeho právnej a skutkovej situácie, v ktorej by sa spotrebiteľ nachádzal, ak by uvedená podmienka neexistovala. Rozsudok o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky prispel k odstráneniu pochybností o spätných účinkoch rozhodnutia súdu o určení neplatnosti zmluvnej podmienky a tieto účinky z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky nemožno v zásade z hľadiska reštitúcie vzťahov časovo obmedzovať. Žalobu o určenie možno uplatniť už pri potencionálnej hrozbe vzniku ujmy. Existuje teda možnosť domáhať sa vyhlásenia zmluvnej podmienky z preventívnych dôvodov bez práva na reštitučné plnenie. Zo súdnej kontroly nie sú vylúčené ani zmluvné klauzuly, ktorých obsahom nie je právo na plnenie a z ktorých by bolo kumulatívne uplatnenie reštitučných práv na plnenie problematické, až nemožné. Členským štátom patrí procesná autonómia, no špecifiká súdnych konaní nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá spotrebiteľom musí byť poskytnutá podľa ustanovení Smernice 93/13. Ak spotrebiteľ vyvolá individuálny súdny spor o posúdenie zmluvnej podmienky, či nie je neprijateľná, súd ex offo zohľadňuje všetky okolnosti prípadu, aby sa dopracoval k finálnemu záveru a to nielen z dôvodu individuálnej ochrany spotrebiteľa, ale aj v záujme dôležitého spoločenského cieľa.

26. Súd rozhodne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v zmluve, aj keď ide o zmluvnú podmienku, ktorá je v dobe rozhodovania súdu už neplatná, aj keď už nie je používaná a dokonca je ju povinný vyhlásiť aj v prípade, ak ju zmluvné strany zmluvne zmenili (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR 7Cdo/149/2020 z 24.08.2022 a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-19/20).

27. V súvislosti argumentáciou žalovaného o umelo vykonštruovanom spore, keďže zmluva o úvere bola uzavretá ešte v roku 2005 a žalobkyňa po viac ako 19 rokoch od uzatvorenia zmluvy napáda viacero zmluvných podmienok, súd považujúc túto za nedôvodnú poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-776/19 až C-782/19, ktorý v bode 38 rozsudku uviedol cit.: „Z tohto hľadiska treba usúdiť, že najmä na účely zabezpečenia účinnej ochrany práv, ktoré spotrebiteľovi vyplývajú zo smernice 93/13, musí mať spotrebiteľ možnosť kedykoľvek namietat' nekalú povahu zmluvnej podmienky nielen ako prostriedok obrany, ale aj na účely určenia nekalej povahy zmluvnej podmienky súdom, takže návrh podaný spotrebiteľom na účely konštatovania nekalej povahy podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom nemôže podliehať nijakej premlčacej lehote.“

28. Rovnako poukazuje súd aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to rozsudok sp. zn. 6Cdo 127/2017, v zmysle ktorého cit.: „Podľa dovolacieho súdu v prípade žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky z hľadiska vecnej legitímácie (na strane žalobcov) nemá právny

význam zánik záväzku splnením dlhu (nie vždy splnenie dlhu má za následok zánik celého právneho vzťahu). Ako už bolo uvedené vyššie predmetná žaloba vychádza zo zákonnej požiadavky, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú zásadne obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky. To sa okrem iného prejavuje v povinnosti dodávateľa nepoužívať v spotrebiteľských zmluvách neprijateľné podmienky. V tomto prípade nejde o nárok z právneho vzťahu, ktorého právnym dôvodom je zmluva, teda o nárok vyplývajúci zo zmluvy, ale o nárok, ktorý vyplýva priamo zo zákona. V konaní o neprijateľnosť zmluvnej podmienky zánik záväzku splnením (prípadne aj zánik celého právneho vzťahu) nemôže mať žiaden vplyv na žalobcami uplatnený nárok a teda ani na ich vecnú legitimitáciu. Žalobcovia preto aj v prípade, že nárok uplatnili žalobou po zániku záväzkového právneho vzťahu, sú nositeľmi hmotného oprávnenia, o ktoré v konaní ide, a teda majú v predmetnom spore vecnú aktívnu legitimitáciu. Opačný názor by v podstate znamenal odňatie možnosti spotrebiteľovi domáhať sa práva na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde, čo odporuje čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj Smernici Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“).“ Námietky sú preto v tomto smere (aj vo vzťahu k potrebe skúmania motívu podania žaloby) nedôvodné.

29. V zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 bod 1 Smernice rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Súdny dvor EÚ v rozhodnutí sp. zn. C - 473/00 Cofidis potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS.

30. Právny vzťah medzi účastníkmi konania bolo potrebné posúdiť podľa ZoSÚ. Zároveň však nepochybne zmluvný vzťah je potrebné považovať aj za spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. OZ, keďže žalobcovia vystupujú v pozícii spotrebiteľov a žalovaný v pozícii dodávateľa. Táto skutočnosť nebola nikým spochybnená.

31. Predtým, ako súd môže pristúpiť k preskúmaniu nekalosti zmluvnej podmienky, musí dospieť k záveru, či nejde o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú predmetu plnenia alebo ceny plnenia alebo či boli dotknuté podmienky individuálne dojednané. Súd je toho názoru, že napadnuté ustanovenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa netýkajú predmetu plnenia, ani ceny plnenia, a preto nie sú vylúčené zo súdneho prieskumu ich neprijateľnosti.

32. Vo vzťahu k posúdeniu individuálnosti zmluvných dojednaní je kľúčom k pochopeniu individuálneho zmluvného dojednania práve možnosť spotrebiteľa svojou vlastnou aktivitou a konaním ovplyvniť obsah a podstatu zmluvnej podmienky. Takáto možnosť je podľa ustanovení Občianskeho zákonníka sústredená výhradne v úprave procesu rokovania o zmluve, ktoré predstavuje jediné štádium kedy môže spotrebiteľ ovplyvniť obsah zmluvy a jej podmienok. Preto aj odsek 2 (pozn. súdu § 53 ods. 2 OZ) je potrebné vykladať v intenciách vzniku spotrebiteľskej zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu pri dojednávani ktorého adresát ponuky alebo návrhu tento akceptuje, pričom predtým sa s ním mal možnosť oboznámiť a návrh modifikovať. Ak nebudú dané podmienky a možnosť spotrebiteľa zmeniť návrh zmluvnej podmienky, t. j. zmeniť jej obsah, a tým v parciálnej časti predložiť dodávateľovi nový návrh, nebude možné za žiadnych okolností hovoriť o priestore na vznik individuálnych dojednaní. Iba dôsledné garantovanie a vykonávanie práv spotrebiteľa v predzmluvnej fáze a pri dojednávani zmluvy s dosahom na reálne zmeny ich podmienok bude vytvárať relevantný priestor vzniku individuálneho zmluvného dojednania. (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 574). V tomto smere žalovaný žiadne dôkazy nepredložil, preto súd vychádzal z domnienky, že zmluvné podmienky neboli individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 OZ).

33. Súd teda v ďalšom skúmal, či napadnuté zmluvné dojednanie spôsobujú značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ).

34. „Článok 3 smernice len abstraktne uvádza skutočnosti, ktoré dávajú zmluvnej podmienke, ktorá nebola individuálne dohodnutá, nekalý charakter, že príloha, na ktorú odkazuje článok 3 ods. 3 smernice, obsahuje len indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré možno považovať za nekalé, a že podľa článku 4 smernice sa má nekalý charakter zmluvnej podmienky posudzovať so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v čase jej uzatvorenia.“ (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-137/08, VB Pénzügyi Lízing)

35. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú je potrebné považovať aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia).

36. Občiansky zákonník obsahuje demonštratívny, neuzavretý, výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. Súd môže za neprijateľnú zmluvnú podmienku určiť aj inú zmluvnú podmienku, než obsahuje výpočet v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ak napĺňa znaky uvedené v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na charakter zmluvy možno uzavrieť, že žalobca ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu, nemal možnosť participovať na vytvorení formulárovej zmluvy a nepochybné je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9C oCsp 19/2021).

37. „Čl. 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že existencia „značnej nerovnováhy“ nevyhnutne nevyžaduje, aby výdavky, ktoré znáša spotrebiteľ na základe zmluvnej podmienky, mali na tohto spotrebiteľa značný ekonomický vplyv vzhľadom na hodnotu predmetnej transakcie, ale môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa tento spotrebiteľ ako zmluvná strana nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov, či už formou zúženia obsahu práv, ktoré mu podľa týchto predpisov vyplývajú zo zmluvy, prekážky v ich výkone alebo tiež formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú, na spotrebiteľa, pričom vnútroštátnemu súdu na účely posúdenia prípadnej existencie značnej nerovnováhy prináleží zohľadniť povahu tovaru alebo služby, ktorá je predmetom zmluvy, všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením tejto zmluvy, ako aj všetky ostatné podmienky zmluvy.“ (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-226/12, Constructora Principado)

38. „Pre právne posúdenie stavu nerovnováhy je potrebné predovšetkým vykonať test proporcionality, ktorý vychádza v úvodnej fáze z porovnania zmluvnými podmienkami privedeného stavu so stavom absolútnej - teoretickej rovnosti zmluvných strán. Práve uvedená komparácia je spôsobilá umožniť vykonanie testu proporcionality vo vzťahu ku konkrétne namietaným zmluvným podmienkam. Z praktického pohľadu možno nadobudnúť dojem, že značná nerovnováha je implikovaná práve záväzkami, v ktorých vystupuje na jednej strane slabšia zmluvná strana. Uvedená premisa môže mať štatút vyrátiteľnej domnienky a jej aplikácia je nanajvýš opodstatnená, keďže aj samotná filozofia smernice Rady 93/13/EHS prezumuje, že nadvláda dodávateľov nad spotrebiteľmi zakladá východiskový stav určitej miery nerovnováhy, ktorý je potrebné korigovať pozitívnym zásahom štátu. Dané myšlienky vychádzajú z teórie spotrebiteľského správania a ekonómie, v rámci ktorých pristupujúca nadvláda dodávateľa predstavuje len využitie existujúcej výhody na maximalizáciu prospechu jednej strany na úkor strany druhej. E., ktorú naznačujeme, dlhodobo potvrdzuje aj Súdny dvor EÚ vo svojich rozhodnutiach Mostaza Claro, Godard, Asturcom a pod. Z uvedeného plynie, že vlastným testom neprijateľnosti zmluvnej podmienky je potrebné preveriť prvotnú prezumpciu založenú na predpokladaní existencie nerovnovážneho postavenia zmluvných strán. Z tohto dôvodu je zrejmé, že test neprijateľnosti zmluvných podmienok nie je hľadaním nerovnováhy, ale preverovaním existujúceho stavu rovnováhy so zreteľom na právne postavenie spotrebiteľa. V poradí druhým významným bodom z pohľadu koncepcie odseku 1 je už spomenutá implicitná legálna definícia neprijateľnej zmluvnej podmienky s poukazom na materiálne kritériá spôsobovania značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. v prípade neprijateľnej zmluvnej podmienky je potrebné vykonať kumulatívnu analýzu značnej nerovnováhy v neprospech spotrebiteľa,

ktorej predmetom je zameranie a účinok privedený zmluvnou podmienkou.“ (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 562).

39. V rozhodnutí Vrchného krajského súdu v Brandenburgu (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006, č. k. 7 U 17/06, sa aplikoval výklad, podľa ktorého by zmluvná podmienka, ktorá je predmetom posúdenia, mala byť podrobená možnému najneprijateľnejšiemu výkladu, ktorý sa s ňou spája a aký pri posudzovaných zmluvných podmienkach vôbec prichádza do úvahy.

40. Nad rámec uvedeného súd poukazuje na to, že rozhodnutia súdov vo vzťahu k veľkosti písma na Zmluve, ktorú žalovaný zvolil, na ktoré rovnako je nevyhnutné brať zreteľ a vyvodiť dôsledky pri skúmaní prijateľnosti/neprijateľnosti zmluvnej podmienky cit.: „Naviac od vyššie uvedeného poukazuje súd na samostatný jednotiaci dôvod neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v časti VII. Zmluvy - Vyhlásenie klienta a vo Všeobecných obchodných podmienkach. 8.1. Uvedené dokumenty sú písané písmom ledva vo veľkosti 1mm a hustým riadkovaním. Nie je možné ich prečítať bez pomoci prostriedkov na zväčšovanie textu a už vôbec nie ako celok na jedno „posedenie“. Podľa rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/61/2017 - Pritom „Zmluvné dojednania“ vytlačené na druhej strane (rube) vyššie uvedenej žiadosti, ktoré sú absolútne nečitateľné, sú písané veľmi drobným písmom, veľkosť písma nedosahuje ani 1 milimeter, preto takéto zmluvné dojednania nemožno považovať za platné a za vzájomne účastníkmi riadne dohodnuté, pretože dlžníkovi (spotrebiteľovi) ich obsah nemohol byť ani známy z uvedených dôvodov. Spôsob resp. formu v akej boli spotrebiteľovi veriteľom tieto zmluvné dojednania ponúknuté (prezentované) treba považovať za nekalú obchodnú praktiku a na takéto zmluvné dojednania súd nemôže vôbec prihliadať. Podľa NS SR sp. zn. 1Cdo/320/2013 - Neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka môže byť nielen obsah konkrétneho zmluvného dojednania spotrebiteľského záväzku, ale aj spôsob jeho formálneho vyjadrenia, zahrňujúci nekalé praktiky dodávateľa v procese uzatvárania spotrebiteľskej zmluvy. Súd správne a v súlade s § 153 ods. 4 OSP určili neprijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v predmetnej spotrebiteľskej zmluve. Zmluvné podmienky, uvedené v úverových podmienkach tvoriacich neoddeliteľnú súčasť zmluvy sú neprijateľné ako celok už len z toho dôvodu, že sú z hľadiska veľkosti písma voľným okom prakticky nečitateľné a zároveň bolo reálne nemožné, aby sa priemerný spotrebiteľ dokázal čo i len oboznámiť s takto písomným textom. V dôsledku určenia absolútnej neplatnosti úverovej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi, sú neplatné všetky jej dojednania, vrátane zmluvných podmienok, ktorých neprijateľnosť správne určil prvostupňový súd.

41. Uvedené dokumenty boli napísané v nasledujúcom formáte - Prehlasujem, že vyššie uvedené údaje sú úplné a pravdivé a splnomocňujem týmto Spoločnosť na overenie údajov a na zistenie ďalších informácií, ktoré bude Spoločnosť považovať v súvislosti so schválením tejto Zmluvy za nevyhnutné. Súd je presvedčený, že ak by žalovaný obdržal rozsudok písaný vo formáte ako je ukážka, tento by bez ďalšieho taktiež považoval za nezrozumiteľný. Len na okraj súd poukazuje napríklad na Slovenskú technickú normu - STN 01 6910 z 08/2010 s názvom „Pravidlá písania a úpravy písomností“, podľa bodu 6.3. ktorej - Pri písaní pomocou textových editorov sa odporúča stojaté písmo veľkosti 12 bodov. Tento rozsudok je písaný písmom Times New Roman o veľkosti 12 bodov pričom ukážka má veľkosť písma Times New Roman 5,5.“ (porov. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp 3/2022 z 7.4.2022)

42. Majúc na zreteli vyššie uvedené východiská súd dospel k záveru, že napadnuté zmluvné ustanovenia sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami, a to z nasledovných dôvodov:

43. Zmluvné podmienky uvedené v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, reg. číslo: 005246601160505, z 16.05.2005, a to v Článku I., Základné podmienky, v Časti Poplatky platné ku dňu uzavretia tejto zmluvy, v znení:

„Poplatok za poskytnutie úveru: 750 Sk

Poplatok za I. upomienku: 200 Sk

Poplatok za každú ďalšiu upomienku: 1000 Sk.

Poplatok za vedenie úverového účtu: 40 Sk / mesačne.“

44. V súvislosti s namietaním nemožnosti súdnemu prieskumu napadnutých zmluvných podmienok súd poukazuje body 59-63 odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora C-714/22, v zmysle ktorého cit:

„ 59. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 4 ods. 2 smernice 93/13 stanovuje výnimku z mechanizmu vecného preskúmania nekalých podmienok, ako je upravený v rámci systému ochrany spotrebiteľov zavedeného touto smernicou, a že toto ustanovenie sa preto má vykladať reštriktívne (rozsudok z 20. septembra 2017, Andriuciu a i., C-186/16, EU:C:2017:703, bod 34, ako aj citovaná judikatúra).

60

60. Pokiaľ ide o kategóriu zmluvných podmienok vzťahujúcich sa na pojem „hlavný predmet zmluvy“ v zmysle uvedeného ustanovenia, Súdny dvor rozhodol, že tieto podmienky sa musia chápať ako podmienky, ktoré upravujú základné plnenia tejto zmluvy a ktoré ju ako také charakterizujú. Naopak, na podmienky, ktoré majú doplnkovú povahu vo vzťahu k podmienkam vymedzujúcim samotnú podstatu zmluvného vzťahu, by sa tento pojem nemal vzťahovať (rozsudok z 20. septembra 2017, Andriuciu a i., C-186/16, EU:C:2017:703, body 35 a 36, ako aj citovaná judikatúra).

45.

61.61

61. Základné plnenia vyplývajúce zo zmluvy o úvere spočívajú v tom, že veriteľ sa predovšetkým zaväzuje poskytnúť dlžníkovi určitú sumu peňazí, pričom dlžník sa zase zaväzuje predovšetkým splatiť túto sumu, v zásade aj s úrokmi, podľa stanoveného splátkového kalendára [pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. marca 2023, Caixabank (Provizia za poskytnutie úveru), C-565/21, EU:C:2023:212, bod 18 a citovanú judikatúru].

46.

6262.

62. Vzhľadom na povinnosť vykladať článok 4 ods. 2 smernice 93/13 reštriktívne, Súdny dvor rozhodol, že povinnosť odmeniť služby spojené s preskúmaním, poskytnutím a spracovaním úveru alebo iné podobné služby, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou činnosti veriteľa v súvislosti s poskytnutím úveru, nemožno považovať za povinnosť patriacu medzi základné plnenia vyplývajúce zo zmluvy o úvere a uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku [rozsudok zo 16. marca 2023, Caixabank (Provizia za poskytnutie úveru), C-565/21, EU:C:2023:212, bod, body 22 a 23].

47.

63

63. Treba tiež pripomenúť, že zmluvné podmienky, na ktoré sa toto ustanovenie vzťahuje, sú vyňaté z posúdenia ich nekalej povahy len v prípade, že sa príslušný vnútroštátny súd na základe preskúmania v každom jednotlivom prípade domnieva, že boli predajcom alebo dodávateľom formulované jasne a zrozumiteľne (rozsudok z 5. júna 2019, GT, C-38/17, EU:C:2019:461, bod 31 a citovaná judikatúra).“

48. Z vyššie citovanej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je nepochybné, že tak poplatok za upomienku, ako aj poplatok za poskytnutie úveru podliehajú súdnemu prieskumu neprijateľnosti.

49. Po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 294/2019 zo dňa 22.02.2022 uverejneného v Zbierke stanovísk a rozhodnutí judikatúra Súdneho dvora Európskej únie pri výklade smernice 93/13/EHS umožnila preskúmať zmluvné podmienky (vrátane napadnutých) aj z ďalších hľadísk.

50. Z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C – 565/21 z 16.03.2023 plynie cit.: „Vzhľadom na povinnosť vykladať článok 4 ods. 2 smernice 93/13 striktno nemožno povinnosť odplaty za takéto služby považovať za súčasť hlavných záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere, tak ako ich identifikovala judikatúra pripomenutá v bode 18 tohto rozsudku, teda na jednej strane poskytnutie peňažnej sumy veriteľom a na druhej strane vrátenie tejto sumy, vo všeobecnosti aj s úrokmi, podľa stanoveného splátkového kalendára. Bolo by totiž v rozpore s touto povinnosťou striktného výkladu zahrnúť pod pojem „hlavný predmet zmluvy“ všetky služby, ktoré sú jednoducho spojené so samotným hlavným predmetom a ktoré preto majú vedľajšiu povahu v zmysle judikatúry spomenutej v bode 17 tohto rozsudku.

Súdny dvor zdôraznil, že požiadavka transparentnosti uvedená v článku 5 smernice 93/13 by nemala byť obmedzená len na zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska týchto zmluvných podmienok, ale naopak, vzhľadom na to, že systém ochrany zavedený touto smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, najmä pokiaľ ide o úroveň informovanosti, táto požiadavka jasného a zrozumiteľného vypracovania zmluvných podmienok, a teda transparentnosti, stanovená uvedenou smernicou, sa musí chápať široko. Uvedenú požiadavku je teda potrebné chápať tak, že neukladá len povinnosť, aby bola dotknutá zmluvná podmienka pre spotrebiteľa formulovaná z gramatického hľadiska zrozumiteľne, ale aj to, aby

zmluva transparentným spôsobom vyjadrovala konkrétne fungovanie mechanizmu, na ktorý sa odvoláva dotknutá podmienka, ako aj prípadne vzťah medzi týmto mechanizmom a mechanizmom stanoveným ostatnými podmienkami, aby bol spotrebiteľ schopný na základe presných a zrozumiteľných kritérií posúdiť ekonomické dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú.

Je pravda, že z tejto judikatúry nevyplýva, že veriteľ je povinný v dotknutej zmluve podrobne špecifikovať povahu všetkých služieb, ktoré poskytuje ako protihodnotu poplatkov stanovených v jednej alebo viacerých zmluvných podmienkach. Vzhľadom na ochranu, ktorú má smernica 93/13 poskytovať spotrebiteľovi z dôvodu, že sa nachádza v znevýhodnenom postavení voči predajcovi alebo dodávateľovi, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, je však dôležité, aby povaha skutočne poskytnutých služieb mohla byť rozumne pochopená alebo vyvedená zo zmluvy posudzovanej ako celok. Okrem toho spotrebiteľ musí byť schopný overiť, že sa rôzne poplatky alebo služby, za ktoré sa poplatky platia, neprekrývajú.

V bode 69 rozsudku zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (C-224/19 a C-259/19, EU:C:2020:578), Súdny dvor rozhodol, že požiadavka transparentnosti vyplývajúca tak z článku 4 ods. 2 smernice 93/13, ako aj z jej článku 5, bráni vnútroštátnej judikatúre, podľa ktorej sa zmluvná podmienka sama osebe považuje za transparentnú bez toho, aby príslušný súd musel vykonať preskúmanie, aké je opísané v bodoch 31 až 33 tohto rozsudku.

Pokiaľ ide o posúdenie jasnosti a zrozumiteľnosti takejto podmienky, z judikatúry pripomenutej v bodoch 31 až 33 tohto rozsudku vyplýva, že príslušný súd je povinný, vzhľadom na všetky relevantné skutkové okolnosti, overiť, či bol dlžník schopný posúdiť ekonomické dôsledky, ktoré mu z toho vyplývajú, pochopiť povahu služieb, ktoré poskytuje ako protihodnotu poplatkov stanovených v uvedenej podmienke, a overiť, že sa rôzne poplatky stanovené v zmluve alebo služby, za ktoré sa poplatky platia, neprekrývajú.

V tejto súvislosti, pokiaľ ide o skutočnosti uvedené v druhej otázke, treba po prvé konštatovať, že rozšírená znalosť podmienky stanovujúcej províziu za poskytnutie úveru medzi spotrebiteľmi je nezávislá od spôsobu, akým je takáto podmienka formulovaná v rámci konkrétnej zmluvy, o ktorú ide v spore vo veci samej. Všeobecná znalosť takejto podmienky preto nie je faktorom, ktorý by sa mohol brať do úvahy v rámci posúdenia jej jasnej a zrozumiteľnej povahy.

Pokiaľ ide o preskúmanie existencie prípadnej značnej nerovnováhy, toto preskúmanie sa nemôže obmedzovať na kvantitatívne ekonomické posúdenie spočívajúce v porovnaní jednak celkovej hodnoty transakcie, ktorá je predmetom zmluvy, a jednak nákladov, ktoré na základe tejto podmienky znáša spotrebiteľ. Značná nerovnováha totiž môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa spotrebiteľ ako strana predmetnej zmluvy nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov, či už formou zúženia obsahu práv, ktoré mu podľa týchto predpisov vyplývajú zo zmluvy, prekážky v ich výkone, alebo tiež formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú, na spotrebiteľa.“

51. Nadväzujúc na ďalšiu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C – 229/19, C – 776/19, C – 212/20, C – 405/21, C – 321/23) plynú tieto závery:

- je nepodstatné, že sa zmluvná podmienka týka nízkej sumy a to 1,66 Eur. Značná nerovnováha totiž môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa spotrebiteľ ako strana predmetnej zmluvy nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov, či už formou zúženia obsahu práv, ktoré mu podľa týchto predpisov vyplývajú zo zmluvy, prekážky v ich výkone, alebo tiež formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú,
- s cieľom určiť, či podmienka spôsobuje „značnú nerovnováhu“ v právach a povinnostiach strán vyplývajúcich zo zmluvy na škodu spotrebiteľa, treba predovšetkým zohľadniť právne predpisy uplatňované vo vnútroštátnom práve v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami v tomto zmysle,
- dodržanie zásady efektivity a dosiahnutie cieľa sledovaného smernicou 93/13 nemožno zabezpečiť, ak by dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním jasnej a zrozumiteľnej povahy zmluvnej podmienky v zmysle článku 4 ods. 2 tejto smernice niesol spotrebiteľ,
- aj keď zmluva nemusí obsahovať vyčerpávajúci výpočet služieb poskytovaných za jednotlivé poplatky vybrané veriteľom, vždy musí obsahovať ako celok také skutočnosti, z ktorých bude zrejmé za čo sa poplatok účtuje a že služby poskytované za tento poplatok sa neúčtujú duplicitne napr. formou iného poplatku,
- všeobecná znalosť podmienky nie je faktorom, ktorý by sa mohol brať do úvahy v rámci posúdenia jej jasnej a zrozumiteľnej povahy,

- požiadavka transparentnosti uvedená v článku 5 smernice 93/13 by nemala byť obmedzená len na zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska týchto zmluvných podmienok,
- vzhľadom na povinnosť vykladať článok 4 ods. 2 smernice 93/13 striktné, nemožno povinnosť odplaty za takúto službu považovať za súčasť hlavných záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere (porov. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp 74/2022 z 6.5.2024)

52. V neposlednom rade poukazuje súd na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-280/24 zo dňa 05.06.2025, v zmysle ktorého cit.: „ 1. Článok 4 ods. 2 a článok 5 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že: bránia vnútroštátnej judikatúre, podľa ktorej zmluvná podmienka týkajúca sa poplatku za poskytnutie úveru, uvedená v zmluve o úvere uzavretej so spotrebiteľom, spĺňa požiadavku transparentnosti stanovenú v týchto ustanoveniach len z toho dôvodu, že jednak z názvu tohto poplatku vyplýva, že je úhradou za úkony vykonané veriteľom, ktoré sú potrebné na uzavretie tejto zmluvy a sú internou záležitosťou veriteľa, a jednak, že výška uvedeného poplatku je v uvedenej zmluve presne určená. 2. Článok 3 ods. 1 a článok 4 ods. 1 smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že: zmluvná podmienka týkajúca sa „spracovateľského poplatku“, uvedená v zmluve o úvere uzavretej so spotrebiteľom, musí na to, aby splnila požiadavky stanovené v týchto ustanoveniach, zodpovedať skutočným službám alebo nákladom, ktoré spadajú primerane do rozsahu plnení, ktoré veriteľ poskytuje pri uzatváraní tejto zmluvy, a ktoré sú na uzavretie tejto zmluvy potrebné, pričom je vylúčené, aby sa jednotlivé poplatky alebo služby, za ktoré sa tieto poplatky platia, akokoľvek prekrývali; takúto zmluvnú podmienku nemožno považovať za nekalú len z toho dôvodu, že na spotrebiteľa prenáša náklady na ekonomickú činnosť finančnej inštitúcie, pokiaľ neukladá spotrebiteľovi povinnosť platiť poplatky neprimerané nákladom súvisiacim s dotknutými službami alebo výške úveru.“

53. Predmetná zmluvná podmienka je podľa názoru súdu netransparentná, nakoľko zo Zmluvy nie je možné ustáliť, aké činnosti sú v tomto poplatku zahrnuté.

54. Pokiaľ ide o poplatky za upomienky, súd poukazuje na právny záver vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove 6 Co 126/2012, v zmysle ktorého v spotrebiteľských veciach poplatky za upomienky umožňujú získať na úkor spotrebiteľa majetkový prospech, ktorý prevyšuje skutočné výdavky žalobcu za upomienku. Zákon za príslušenstvo pohľadávky označuje náklady na uplatnenie pohľadávky. Predpokladá teda presné výdavky. Ani pokiaľ ide o škodu, ktorú by veriteľovi bolo dôvodné priznať pre porušenie povinnosti zo zmluvy, nemožno veriteľovi priznať viac ako skutočnú ujmu, či ušlý zisk. Paušálna výška poplatku za upomienku bez transparentného výpočtu skutočných nákladov plne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky. Krajský súd v Prešove v rozhodnutí zo dňa 21.11.2017, sp. zn. 17Co/115/2017 uviedol: „poplatok za upomienku, výzvu nemôže mať sankčný charakter, v opačnom prípade by totiž mal povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné, netransparentné. Podstatou týchto poplatkov je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Je za hranicou rozumného úsudku, aby poplatok vo výške 15 Eur, 30 Eur sledoval výdavky spojené s vyhotovením a zaslaním upomienky. Poplatok za upomienku nemožno chápať ani ako poplatok za službu, plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi“. Sankčný charakter poplatkov za upomienky nepochybne vyplýva z ich rozdielnej sumy, keď prvá upomienka je vo výške 200,- Sk, ale ďalšie vo výške 1.000,- Sk.

55. Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí zo dňa 22.05.2014, sp. zn. 9Co/350/2012 uviedol: „Odvolací súd zastáva názor, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s ratio legis" zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z. z.) . Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Preto zhodne so súdom prvého stupňa za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku v predmetnej právnej veci, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch)“.

56. K neprijateľnej zmluvnej podmienke – poplatok za upomienku - sa rovnako vyjadrili sudy a súd nevidí dôvod na odklon od vysloveného právneho záveru cit.: „38. Vo vzťahu k zmluvnej podmienke v zmluve o úvere, v Sadzobníku poplatkov – účinného od 16.05.2011, a to v časti Úvery pre obyvateľstvo, Pôžička na bývanie, v znení: „Zasielanie upomienok: 6.1. upomienka po omeškaní splátky 9,96 € 7. 2. upomienka po omeškaní splátky 24,90 €.“ odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že ich výška prevyšuje náklady na ich vyhotovenie a zaslanie a že svojou povahou ide o skryté sankcie predstavujúce zmluvnú pokutu, ktorá podľa odvolacieho súdu predstavuje neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. k) OZ. Takéto poplatky majú jednoznačne sankčný charakter, nie je za ne ani poskytované protiplnenie, čo treba považovať za neprijateľné (tzv. teória skutočného plnenia). V tomto smere je irelevantné, či žalovaný vystavil, alebo nevystavil žalovanej upomienky, a či za ne účtoval v zmluve o úvere uvedené poplatky; relevantné pre súdne rozhodnutie je to, že takéto podmienky vo formulárovej, žalovaným pripravenej zmluve zakotvené boli. Je neprijateľné, aby spotrebiteľ znášal akékoľvek výdavky dodávateľa, ktoré mu môžu vzniknúť s vymáhaním pohľadávky, ktoré si v zmluve vopred sám určil pevnou sumou, jedná o zmluvnú podmienku, ktorá nebola individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pričom poplatok umožňuje získať na úkor spotrebiteľa majetkový prospech nad rámec skutočných a účelných výdavkov. Zmyslom upomienky je upozornenie a súčasne výzva pre dlžníka, aby si dodatočne splnil svoju povinnosť, s plnením ktorej je v omeškaní (por. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/137/2016 z 03.10.2016, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15CoCsp/23/2020z 11.02.2021, rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 22CoCsp/18/2021 z 29.06.2021, či rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 18CoCsp/36/2020 z 28.09.2021).“ (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6CoCsp 16/2024 z 19.9.2024).

57. Zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, Reg. číslo: 005246601160505, z 16.05.2005, a to v čl. II. bod 2. v znení: „Dlžník potvrdzuje, že bol oboznámený s Obchodnými podmienkami, ktoré sú súčasťou úverovej zmluvy, s obsahom ktorých súhlasí a ktoré súčasne prevzal spolu s úverovou zmluvou.“

58. Obdobné zmluvné podmienky už boli posúdené zo strany všeobecných súdov ako neprijateľné a súd nevidí dôvod na odklon od uvedených rozhodnutí, napr. rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 9Csp 253/2017, Okresného súdu Prešov sp. zn. 18 Csp 62/2023, sp. zn. 19Csp 26/2023 a sp. zn. 11Csp 21/2022.

59. „28. V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu Zmluvy o úvere zo dňa 04.12.2007, žalobca v tomto právnom úkone potvrdil, že sa oboznámil s obchodnými podmienkami, súhlasil s ich obsahom, prijal návrhy v nich predložené a potvrdil ich prevzatie. Týmto dojednaním sa žalovaný bez akýchkoľvek pochybností snažil preniesť dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a okolnosťami uzavretia úverovej zmluvy na spotrebiteľa. Navyše v tomto ustanovení úverovej zmluvy žalobca prijal bližšie nešpecifikované návrhy v nich predložené a zároveň potvrdil ich prevzatie. Takéto skryté prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa neprijateľný účinok vo vzťahu k potenciónálnemu uplatneniu jeho práva na súde a u iných štátnych orgánov, nakoľko spotrebiteľ už len v dôsledku takejto zmluvnej podmienky môže byť odradený od prípadného podania podnetov alebo návrhov štátnym orgánom. Existuje preto nezanedbateľné nebezpečenstvo, že dojednaná zmluvná podmienka ovplyvní spotrebiteľa pri uplatňovaní jeho práv, resp. môže u spotrebiteľa vyvolať dojem, že sa nemôže dovoliavať súdnej ochrany, keďže platí domnienka, že si zmluvné podmienky prečítal a porozumel im, a to aj vo vzťahu k prijatiu bližšie nešpecifikovaných návrhov a vyslovil s nimi súhlas, v dôsledku čoho spotrebiteľ už len z tohto dôvodu môže byť odradený od prípadného podania žalôb, podnetov alebo návrhov súdom či štátnym orgánom. Takáto zmluvná podmienka je tak neprijateľná podľa generálnej klauzuly vyplývajúcej z ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. 29. Okrem toho, Občiansky zákonník účinný od 01.01.2008 v ust. § 53 ods. 4 písm. l) za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve považoval i ustanovenia, ktoré obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana. Na iné vyhodnotenie takejto neprijateľnej podmienky nie je dôvod ani u zmlúv uzatvorených pred 31.12.2007. Občiansky zákonník účinný do 31.12.2007 len demonštratívne menoval niektoré neprijateľné podmienky a teda charakter neprijateľných podmienok mohli mať iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v ust. § 53 vždy spájal sankciu neplatnosti.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp 46/2021 z 13.12.2021).

60. Dôvod neprijateľnosti zmluvných podmienok je daný aj s poukazom na použitú veľkosť písma (viď vyššie uvedené).

61. Zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, Reg. číslo: 005246601160505, z 16.05.2005, a to v čl. II. bod 4. v znení: „Podpisom tejto zmluvy dlžník vyhlasuje, že nie je / nie sú osobou s osobitným vzťahom k banke podľa § 35 ods. 4 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“). V prípade zistenia nepravdivosti tohto vyhlásenia si je dlžník vedomý toho, že úver sa stáva okamžite splatný vrátane príslušenstva, a to dňom keď sa banka dozvedela o nepravdivosti tohto údaju v súlade s § 35 ods. 1 zákona o bankách.“

62. Podľa názoru súdu je v predmetnom zmluvnom ustanovení značná nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa založená, nakoľko je spotrebiteľ vystavený nejasnej, nezrozumiteľnej zmluvnej podmienke spočívajúcej v používaní komplikovaných a sofistikovaných termínov, ktorá ho robí nepochopiteľným pre spotrebiteľa, a to pod sankciou okamžitého zosplatnenia úveru.

63. Na právnom posúdení súdu nemení nič zákonný odkaz zákon o bankách, pretože existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ z dôvodu svojej nevedomosti netuší, čo má chápať pod termínom osobitný vzťah k banke. (pozri v tomto zmysle v súvislosti so smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288), rozsudok Mostaza Claro, C 168/05, EU:C:2006:675, bod 28 a citovanú judikatúru, ako aj v súvislosti so smernicou Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru (Ú. v. ES L 42, 1987, s. 48; Mim. vyd. 15/001, s. 326), rozsudok Rampion a Godard, C 429/05, EU:C:2007:575, bod 65).

64. V súvislosti s touto zmluvnou podmienkou nevidí súd dôvod na odklon od názoru vyjadreného v rozsudku Krajského súdu Prešov, sp. zn. 6CoCsp/16/2024, z 19.9.2024, cit: „31. Odvolací súd súhlasí aj so záverom o neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v zmluve o úvere, v časti 4. zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod [4.8], v znení: „Dlžník, ako aj každý Spoludlžník a Vlastník nehnuteľnosti vyhlasuje, že nemá osobitný vzťah k Banke*** v zmysle Zákona o bankách a si je vedomý, že nepravdivosť tohto vyhlásenia spôsobuje neplatnosť tejto ZoÚ a okamžitú splatnosť poskytnutého úveru ku dňu, kedy sa Banka dozvie o nepravdivosti tohto vyhlásenia.“, pričom odôvodnenie súdu prvej inštancie a jeho poukaz na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-66/19 považuje odvolací súd za výstižné. Len ťažko možno považovať za postačujúce, ak uvedená zmluvná podmienka neobsahuje definíciu všeobecného pojmu „osobitný vzťah k banke“, aby druhá zmluvná strana (spotrebiteľ) vedela, aký je skutočný obsah citovaného vyhlásenia a čo konkrétne zahŕňa. Na tomto závere nič nemení ani odvolacia argumentácia žalovaného opierajúca sa o § 93 a ods. 1 písm. a) bod 4. zákona č. 483/2001 Z. z., ktorý sa vôbec netýka povinnosti dodávateľa uvádzať v spotrebiteľskej zmluve aj vysvetlenia tých všeobecných (nekonkrétnych) pojmov, ohľadne ktorých sú do zmluvy zakomponované vyhlásenia spotrebiteľa, ktorých prípadná nepravdivosť má dokonca spôsobovať neplatnosť zmluvy o úvere alebo jeho okamžitú splatnosť. Podstata neprijateľnosti citovanej podmienky nespočíva v tom, že by spotrebiteľ nebol povinný oznamovať konkrétne podstatné skutočnosti banke, ale v tom, že posudzovaná spotrebiteľská zmluva v dotknutej časti tieto neozrejmuje, v dôsledku čoho je spotrebiteľ v nevedomosti o tom, aký je skutočný obsah tohto jeho vyhlásenia. Skutočnosť, že banka má zákonnú povinnosť zisťovať, či klient nie je osobou s osobitným vzťahom k banke a že v zmluve s klientom má byť dohodnuté, že v prípade nepravdivosti daného vyhlásenia klienta je banka oprávnená použiť sankciu okamžitej splatnosti celej dlžnej sumy neznamena, že formulácia predmetnej zmluvnej podmienky nemá obsahovať vysvetlenie pojmov, ktoré nemôžu byť priemernému spotrebiteľovi bez ďalšieho známe (k tomu por. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/74/2022 z 24.10.2022, ktorým bola zmluvná podmienka obdobného znenia právoplatne určená za neprijateľnú).“

65. Rovnako súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp 74/2022 z 24.10.2022, s ktorého dôvodmi sa v plnom rozsahu stotožňuje a odkazuje na ne cit.: „68. Zároveň z ods. 1 uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že banka nemôže vykonávať s osobami, ktoré k nim majú osobitný vzťah obchody, ktoré vzhľadom na svoju povahu, účel alebo riziko by nevykonali s ostatnými klientami. Banka je povinná pred uzavretím a vykonaním takéhoto obchodu preveriť, či osoba, s ktorou takýto obchod vykonáva k nim nemá osobitný vzťah a táto osoba je povinná poskytnúť banke pravdivé informácie. Banka je povinná pravdivosť poskytnutých údajov písomne zabezpečiť v zmluve o nimi poskytnutej záruke alebo vklade sankciou neplatnosti uzavretia tejto zmluvy a v zmluve o úvere sankciou okamžitej splatnosti celej dlžnej sumy ku dňu, keď sa banka alebo pobočka zahraničnej

banky dozvedela o nepravdivosti týchto údajov. 69. Súd I. inštancie sa stotožňuje s argumentáciou žalobcu o neprijateľnosti uvedeného zmluvného dojednanja, ktoré umožňuje banke kedykoľvek vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru v prípade zistenia nepravdivosti údajov o existencii osobitného vzťahu k banke. 70. Uvedené zmluvné dojednanie však odporuje zákonnej úprave § 35 ods. 1 Zákona o bankách, v zmysle ktorého banka, resp. pobočka zahraničnej banky nemôže s takýmito osobami uzatvárať iba tie obchody, ktoré vzhľadom na svoju povahu, účel alebo riziko by nevykonali s ostatnými klientami. Uvedené zmluvné dojednanie však umožňuje banke v prípade zistenia existencie osobitného vzťahu klienta k bankovému subjektu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť každého úverového vzťahu, teda nie len toho rizikového. Zároveň v uvedenom zmluvnom dojednaní absentuje akékoľvek vysvetlenie pojmu osobitného vzťahu, z ktorého by bolo zrejmé aj z perspektívy priemerného spotrebiteľa, čo uvedený pojem znamená minimálne odkazom na konkrétne zákonné ustanovenie zákona o bankách, ktoré uvedený pojem upravuje.“

66. Súd taktiež poukazuje na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoCsp 17/2023 z 4.4.2024, ktorý k zmluvnej podmienky v obdobnom znení uviedol cit.: „25. K zmluvnej podmienke v čl. VII. Porušenie zmluvných povinností bod 6. odvolací súd stotožňujúc sa s názorom súdu prvej inštancie na podporu argumentácie poukazuje na nález Ústavného súdu SR zo dňa 15.06.2023 sp. zn. III. ÚS 111/2023, ktorý vo svojom rozhodnutí uviedol, cit.: „21. Pokiaľ ide o požiadavku transparentnosti zmluvných podmienok, ako vyplýva z čl. 4 ods. 2 smernice 93/13, Súdny dvor zdôraznil, že táto požiadavka, uvedená aj v čl. 5 tejto smernice by nemala byť obmedzená len na ich zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska, ale naopak, „... požiadavka jasného a zrozumiteľného formulovania zmluvných podmienok, a teda transparentnosti, stanovená rovnakou smernicou, sa musí chápať široko“ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 30. 4. 2014, Kásler a Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, body 71 a 72, ako aj z 9. 7. 2015, Bucura, C-348/14, neuvverejnený, EU:C:2015:447, bod 52). 22. Ku konfrontácii inštitútov neurčitosti a neprijateľnosti treba poznamenať, že podľa všeobecných súdov bola neurčitosť zmluvnej podmienky nie prekážkou, ale naopak, dôvodom vyslovenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Značná nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa je založená aj vtedy, ak je spotrebiteľ vystavený nejasnej, nezrozumiteľnej alebo neurčitej zmluvnej podmienke, z ktorej nemožno určiť práva a povinnosti spotrebiteľa. Najčastejšie prípady nejasnosti a nezrozumiteľnosti zmluvnej podmienky spočívajú v používaní komplikovaných a náročných technických a iných sofistikovaných termínov, v nejasnej formulácii zmluvného ustanovenia, ktorá ho robí nepochopiteľným pre spotrebiteľa. Neurčitosť zmluvnej podmienky úzko súvisí s jej nezrozumiteľnosťou a týka sa väd jej obsahu, ktorých následkom je, že spotrebiteľ je vystavený právnej neistote v otázke úpravy práv a povinností v konkrétnom štádiu zmluvného vzťahu. Nejasnosť, neurčitosť a nezrozumiteľnosť zmluvnej podmienky sa na strane spotrebiteľa prejavuje jednoducho, a to nemožnosťou ustáliť obsah podmienky a režim práv a povinností (ŠTEVČEK, M., DULAK, A., BAJÁNKOVÁ, J. a kolektív. Občiansky zákonník I. Druhé vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2019, 564 s.).....24. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že „... informácie o zmluvných podmienkach a dôsledkoch tohto uzavretia zmluvy poskytnuté pred uzavretím zmluvy majú pre spotrebiteľa zásadný význam. Najmä na základe týchto informácií sa tento spotrebiteľ rozhoduje, či chce byť viazaný podmienkami, ktoré predajca alebo dodávateľ vopred vypracoval“ (rozsudky z 21. 3. 2013, RWE Vertrieb, C-92/11, EU:C:2013:180, bod 44, ako aj z 21. 12. 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 50). Súdny dvor tiež rozhodol, že „v každom prípade je súd členského štátu povinný preskúmať, či zmluvná podmienka týkajúca sa hlavného predmetu zmluvy bola formulovaná jasne a zrozumiteľne“ (rozsudok C-224/19, b. 71; týka sa provízie za poskytnutie úveru, tiež rozsudok z 21. 12. 2016 v spojených veciach C-154/15, C-307/15, C-308/15, R.:R.:S.:XXXX:XXX).“

67. Zmluvné ustanovenie je preto neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle generálnej klauzuly ust. § 53 ods. 1 OZ.

68. Zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, Reg. číslo: 005246601160505, z 16.05.2005, a to v čl. II. bod 5. v znení: „Banka uzavretím tejto zmluvy navrhuje, aby prípadné spory vzniknuté z tohto obchodu boli rozhodnuté prednostne v rozhodcovskom konaní Stálym rozhodcovským súdom Asociácie bánk v zmysle zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku. Dižník vyjadruje súhlas s návrhom banky na riešení sporov stálym rozhodcovským súdom.“

69. Uvedená zmluvná podmienka predstavuje podľa názoru súdu neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach

zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a nebola individuálne dojednaná. Za individuálne dohodnutú zmluvu sa nepovažuje zmluva, ktorá bola vopred dodávateľom naformulovaná a spotrebiteľ jej obsah nemal možnosť ovplyvniť. Žalobca si túto doložku nevymienil a vzhľadom na charakter zmluvy nemožno dospieť ani k záveru, žeby mal možnosť do obsahu zmluvy akýmkoľvek spôsobom zasahovať, teda že mohol ovplyvniť výber rozhodcovského súdu, miesto rozhodcovského konania, spôsob konania (s pojednávaním, bez pojednávania) a podobne. Uvedená rozhodcovská doložka bola uzavretá v typizovanej formulárovej podobe, žalovaný ju predkladal žalobcom v predtlačí. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka je totiž stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je aj tento daný prípad a teda žalobcovia ju mohli prijať buď ako celok, alebo ako celkom odmietnuť. Žalovaný v konaní nepreukázal, že ako dodávateľ síce rozhodcovskú zmluvu pripravil, ale spotrebiteľ mal reálnu možnosť ju neprijať, odmietnuť ju a to bez toho, aby to malo za následok zhoršenie jeho postavenia v zmysle zániku zmluvy, respektíve jej neuzavretia. Na preukázanie individuálneho dojedania ho ťažilo dôkazné bremeno v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Nie je vôbec preukázané, že v prípade, ak by dlžník nesúhlasil s vopred pripravenou rozhodcovskou doložkou, či by došlo k uzavretiu zmluvy úverovej, teda či by spotrebiteľ, napriek možnosti zvlášť podpísať rozhodcovskú doložku dosiahol uzavretie úverovej zmluvy aj v prípade nepodpisania rozhodcovskej doložky.

70. Zároveň rozhodcovská doložka spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach strán tým, že nútila žalobcov podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, ak žalovaný podá návrh na rozhodcovskom súde skôr, ako začne konanie na všeobecnom súde. Žalobcovia týmto stratili právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Zároveň sa jedná o neprijateľnú podmienku aj vtedy, ak spotrebiteľ má podľa nej možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym všeobecným súdom, ale ak by sa podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa (veriteľa), spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Sám veriteľ zostavil znenie rozhodcovskej doložky v jej vopred pripravenej formulárovej podobe. Dlžník, ktorému je predložená typová spotrebiteľská doložka v predtlačí, nemá vzhľadom na takúto podobu doložky v zásade reálnu možnosť ovplyvniť jej obsah. Žalobcovia sa v posudzovanej veci reálne vzdali svojho práva na účinnú ochranu v konaní pred všeobecným súdom a to v pozícii a situácii, v ktorej vystupovali ako spotrebiteľia, teda ako slabšia zmluvná strana a pri nemožnosti reálne vplyvať na obsah zmluvy, čo je neprijateľné. Na základe uvedeného súd dospel k názoru, že dojednanie rozhodcovskej doložky je neprimeranou podmienkou, spotrebiteľ ňou nie je viazaný a táto je v rozpore príslušnými ustanoveniami najmä § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj v rozpore s ustanoveniami smernice 93/13/EHS, podľa ktorej spotrebiteľ nie je viazaný podmienkou, ktorá je nekalá.

71. V súvislosti s uvedeným poukazuje súd aj na nález Ústavného súdu SR, zo dňa 11.6.2019, sp. zn. III. ÚS 438/2018, z ktorého vyplýva, že pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach sa vyžaduje, aby ma spotrebiteľ možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy nesúhlas tak, aby v prípade vyznačenia nesúhlasu vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd.

72. Zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, reg. číslo: 005246601160505, z 16.05.2005, a to v čl. II. bod 6. v znení: „Podpisom tejto zmluvy dlžník výslovne súhlasí v prípade, ak nespĺní svoj záväzok splácať úver v stanovených termínoch mesačných splátok, resp. v stanovenej lehote splatnosti úveru podľa tejto úverovej zmluvy, aby banka bola oprávnená požadovať od zamestnávateľa dlžníka vykonávať zrážky zo mzdy až do doby úplného splatenia všetkých pohľadávok banky voči dlžníkovi. Výška zrážok zo mzdy bude zodpovedať výške mesačných splátok úveru podľa tejto úverovej zmluvy, pričom zrážky zo mzdy nemôžu byť vyššie ako zrážky pri výkone rozhodnutia stanovené osobitným predpisom. Pre účely uplatnenia výkonu zrážok zo mzdy je táto úverová zmluva súčasne aj Dohodou o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka.“

73. Uvedená zmluvná podmienka môže podľa názoru súdu vyvolať určitú nerovnováhu v postavení spotrebiteľa a veriteľa, keďže inštitút zrážok zo mzdy neprimerane uľahčuje veriteľovi vymoženie pohľadávky aj v časti, v ktorej je alebo môže byť založená na nekalých podmienkach. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či iným nezávislým tribunálom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd, ale spravidla veriteľia. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa

zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok úijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euro nekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe typizovanej dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú musí brať súd ohľad (porov. rozsudok C-106/77 Simmenthal). Preto aj túto zmluvnú podmienku súd považuje za neprijateľnú.

74. Táto zmluvná podmienka bola už navyiac posúdená zo strany všeobecných súdov ako neprijateľná a súd nevidí dôvod na odklon od uvedených rozhodnutí, napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp 46/2021 z 13.12.2021, cit.: „30. Čo sa týka dohody o zrážkach zo mzdy, táto bola uzatvorená priamo v zmluve o úvere a má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovaným pri uzatváraní zmlúv o úveroch so spotrebiteľmi. Občiansky zákonník v ust. § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a žalovaný ničím nepreukázal individuálny charakter tohto dojednania. 31. Ustanovenie § 551 Občianskeho zákonníka umožňuje zabezpečiť uspokojenie pohľadávky písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov. Aj pre túto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). 32. Právny úkon je v ustanovení § 34 Občianskeho zákonníka definovaný ako prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. 33. Základným predpokladom vzniku právneho úkonu je existencia vôle. Bez vôle preto niet ani právneho úkonu. 34. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o tom, čo uzatvorenie konkrétneho právneho úkonu znamená. Z uzatvorenej dohody žiadne podstatné informácie o inštitúte dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov nevyplývajú. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov pritom nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia zo strany súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov umožňuje obísť dôležitý prvok v ochrane spotrebiteľa a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok so zameraním na to, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. 35. Žalovaný sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemohol zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalobcu. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, realite praktického života a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobné znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Žalovaný ničím právne významným nepreukázal, aby žalobcovi poskytol jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo znamená uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy. 36. Na tomto závere nič nemení ani to, že v čase uzatvárania zmluvy o úvere dňa 04.12.2007 ustanovenie § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa ešte nebolo súčasťou právneho poriadku. Existovali totiž aj ďalšie ustanovenia ukladajúce určité povinnosti dodávateľom v spotrebiteľských vzťahoch. 37. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. 38. Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však

možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom. 39. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi bol obsiahnutý i v zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa v zmysle ust. § 4 ods. 5 tohto právneho predpisu rozumelo najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody. 40. Neposkytnutie základných informácií o inštitúte dohody o zrážkach zo mzdy a jeho dôsledkoch nemožno hodnotiť inak ako porušenie zákazu konať v rozpore s dobrými mravmi, čo aj pred účinnosťou ust. § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa spôsobovalo neplatnosť takéhoto platného úkonu podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaný v čase uzatvárania Zmluvy o úvere ako poskytovateľ úveru mal povinnosť poskytnúť žalobcovi jasné a zrozumiteľné informácie o dôsledkoch uzatvorenia Dohody o zrážkach zo mzdy, najmä za situácie, ak na základe takéhoto zabezpečovacieho inštitútu sa mohli vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu bez toho, aby boli nároky uplatňované zo zmluvy o úvere preskúmané súdom.“

75. Zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, reg. číslo: 005246601160505, z 16.05.2005, a to v čl. II. bod 8. v znení: „Podpisom tejto zmluvy dlžník súhlasí, aby banka v zmysle zákona o ochrane osobných údajov poskytla jeho osobné údaje a informácie, ktoré tvoria alebo sú chránené bankovým tajomstvom (ďalej len „údaje a informácie“) svojej ovládajúcej osobe, spoločnosti Banca Intesa, Miláno, Taliansko, dcérskym spoločnostiam VÚB, a.s. a spoločnostiam patriacim do skupiny s úzkymi väzbami v zmysle č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov vrátane spoločnosti SLOVENSKÁ POŽIČOVŇA, a.s., Consumer Finance Holding, a.s., za účelom interného výkazníctva, zvýšenia kvality služieb pre dlžníka a ponuky služieb a produktov spoločnosti patriacich do skupiny s úzkymi väzbami k banke, a to v rozsahu údajov uvedených v tejto zmluve na dobu 10 rokov od vyporiadania záväzkového vzťahu vzniknutého z tejto zmluvy medzi dlžníkom a bankou, pričom dlžník je oprávnený odvolať svoj súhlas najskôr po jednom roku od zániku predmetného záväzkového vzťahu, a to písomným oznámením doručeným na pobočku VÚB, a.s., v ktorej má otvorený svoj bežný účet. Podpisom tejto zmluvy dlžník potvrdzuje dobrovoľnosť tohto súhlasu.“

76. V prípade zmluvnej podmienky týkajúcej sa spracovania osobných údajov, ide o predformulované vyhlásenie žalobcu, ktoré je súhlasom daným pre široký okruh neurčitých subjektov, ktoré budú oprávnené spracovať jeho osobné údaje a v tom súd vidí problém a nie v tom, čím sa bránil žalovaný, že mal zákonnú povinnosť uchovávať doklady o uskutočnených obchodoch minimálne 5 rokov alebo spracovať osobné údaje aj bez súhlasu klienta, ale len na konkrétne účely citované v § 93 písm. a/ ods. 3 zákona o bankách. Navyše takýto súhlas klienta podľa zmluvnej podmienky trvá 10 rokov bez ohľadu na dobu trvania zmluvy a klient ho síce môže odvolať, ale najskôr až po roku od splnenia záväzku, teda vyžaduje sa jeho aktívne konanie vo forme písomného oznámenia o odvolaní súhlasu spoločnosti. Ukladanie takýchto povinností spotrebiteľa nemá oporu v žiadnom zákone. Uvedená zmluvná podmienka zakladá nevyvážený právny vzťah medzi účastníkmi zmluvy a to v neprospech spotrebiteľa. Súd dodáva, že obdobná zmluvná podmienka bola posúdená ako neprijateľná aj rozhodnutím SOI č. P/0331/07/11 zo dňa 25.11.2011 a tiež Komisiou na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách pri Ministerstve spravodlivosti SR pod č. 36101/2017/21 z 24.1.2017. Neprijateľnosť obdobnej zmluvnej podmienky vyslovil aj Krajský súd v Prešove v rozsudku 11Co/33/2017 zo dňa 12.9.2017 a tiež Okresný súd v Prešove v rozsudku 11Csp/70/2020 zo dňa 23.10.2020, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 1CoCsp/23/2020 zo dňa 18.2.2021.

77. Súd nesúhlasí s argumentáciou žalovaného pokiaľ odkazuje na právnu úpravu v § 42 ods. 1 a § 93a ods. 3 zákona o bankách, keďže tieto ustanovenia sa týkajú uschovávaní údajov a konkrétnych dokladov a tiež spracúvania osobných údajov aj bez súhlasu klienta a to nesúvisí so žalovanou zmluvnou podmienkou, ktorá spočíva v poskytovaní osobných údajov klienta iným osobám, ako aj v tom, že uvedený súhlas môže klient odvolať až po roku od ukončenia záväzku a to navyše písomným oznámením veriteľovi.

78. Majúc na zreteli uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

79. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

80. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

81. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

82. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP nezistiac dôvody pre aplikáciu § 257 CSP. Žalobkyňa bola úspešná v celom rozsahu, a preto jej súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.